

Evli Bireylerde Evlilik Uyumu ile Çatışma Çözme Stilleri Arasındaki İlişkinin Analizi¹

Elif GÖKDOĞAN ŞAHİN

Doktora Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Hizmet ABD, Sosyal Hizmet Bölümü, elif.g.sahin@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-0634-570X>

Ömer BÜBER

Doktora Öğrencisi, , Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Hizmet ABD, Sosyal Hizmet Bölümü, obuber11@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-9295-3789>

Zehra TURAN

Doktora Öğrencisi, , Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Hizmet ABD, Sosyal Hizmet Bölümü, zhr_ardic@hotmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-2957-5380>

Muhammed Çağrı ADEMOĞLU

Doktora Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sosyal Hizmet ABD, Sosyal Hizmet Bölümü, ademoglu.c7@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6510-165X>

Prof. Dr. Hasan Hüseyin TAYLAN

Sakarya Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, htaylan@sakarya.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-3968-7546>

Özet

Amaç: Bu çalışma, evli bireylerin çift uyumu ve çatışma çözme stillerinin demografik değişkenlerle olan ilişkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Özellikle yaş, cinsiyet, eğitim durumu, medeni durum ve eşle birlikte yaşama süresi gibi faktörlerin çift uyumu ve çatışma çözme davranışları üzerindeki etkileri araştırılmıştır. Araştırmada çiftlerin evlilik uyumlarını ve çatışma çözme stillerini belirlemek için geçerliliği ve güvenilirliği sağlanmış ölçme araçları kullanılmıştır. **Yöntem:** Çalışma nicel desende tasarlanmış, deneysel olmayan, tanımlayıcı bir çalışmadır. Çalışma bir ilde yaşayan 500 evli bireyin verilerinden oluşmaktadır. Veri toplama sürecinde, demografik bilgi formu, Çift Uyum Ölçeği ve Çatışma Çözme Stilleri Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler, t-testleri, varyans analizleri ve korelasyon analizi uygulanmıştır. **Bulgular:** Çalışma yaş ve eğitim durumunun çift uyumu üzerinde anlamlı etkileri olduğunu göstermiştir. Daha yüksek eğitim seviyesine sahip bireylerin çift uyumu puanlarının daha yüksek olduğu, yaş arttıkça çift uyumunda belirli farklılıkların ortaya çıktığı gözlemlenmiştir. Ayrıca, çatışma çözme stilleri açısından, kadın ve erkek katılımcılar arasında belirgin farklılıklar bulunmuştur. Çatışma çözmede yapıcı ve yıkıcı stillerin kullanımı demografik değişkenlere bağlı olarak değişiklik göstermektedir. **Sonuç:** Evli bireylerin

¹ Bu çalışma, 24-25 Kasım 2023 tarihlerinde Azerbaycan'ın Bakü kentinde düzenlenen International Conference on Social Work & Social Research'te özet bildirisi olarak sunulmuştur.

demografik özelliklerinin, çift uyumu ve çatışma çözme stilleri üzerinde etkili olduğu ortaya çıkmıştır. Bulgular, çift terapileri ve evlilik danışmanlığı uygulamalarında demografik faktörlerin dikkate alınmasının önemine işaret etmektedir.

Anahtar kelimeler: Evlilik, evlilik uyumu, çatışma çözme stilleri

An Analysis of the Relationship Between Marital Adjustment and Conflict Resolution Styles Among Married Individuals

Abstract

Purpose: This study aims to examine the relationship between marital adjustment, conflict resolution styles, and demographic variables in married individuals. Specifically, it investigates the effects of factors such as age, gender, education level, marital status, and the duration of cohabitation with the spouse on marital adjustment and conflict resolution behaviors. Valid and reliable measurement tools were used to assess the quality of marital relationships and conflict resolution styles. **Method:** This is a descriptive, non-experimental study designed using a quantitative approach. The sample consists of data collected from 500 married individuals residing in a specific province. A demographic information form, the Dyadic Adjustment Scale, and the Conflict Resolution Styles Scale were used for data collection. Descriptive statistics, t-tests, analysis of variance (ANOVA), and correlation analyses were applied to analyze the data. **Findings:** The results showed that age and education level have significant effects on marital adjustment. Individuals with higher levels of education reported higher adjustment scores, and differences in adjustment were observed with increasing age. Additionally, significant gender differences were found in conflict resolution styles. The use of constructive and destructive conflict resolution strategies varied depending on demographic variables. **Conclusion:** The findings reveal that the demographic characteristics of married individuals influence their marital adjustment and conflict resolution styles. These results underscore the importance of considering demographic factors in couple therapy and marriage counseling practices.

Key words: *Marriage, marital harmony, conflict resolution styles*

GİRİŞ

21. yüzyılın küresel bir köy haline gelen dünyasında, eğitim, sağlık, siyaset, sanat ve medya gibi pek çok sosyal kurumda olduğu gibi aile kurumu ve evlilik ilişkileri de yapısal değişimlere uğramaktadır. Bu değişim süreci halen devam etmektedir. Modernite öncesi geleneksel aile yapısı ve işleyişi, günümüzde aile büyüklüğü, rollerin paylaşımı ve kurumun kurulma biçimi gibi alanlarda yeni şekillenmelere sahne olmaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının (1982) 41. Maddesinde de belirtildiği gibi aile, evlilik akdi ile kurulan resmi bir kurumdur. Bu kurumun devamlılığında ise çiftler arasındaki uyum önemli bir rol oynamaktadır.

Evlilik uyumu, sadece iki kişiden oluşan basit bir ilişki olarak görülmemelidir. Dahası değişen koşullara göre zaman içinde birbirine uyum sağlama süreci olarak tanımlanmaktadır. (Gümüüşdaş ve Ejder, 2016). Spanier (1976) evlilik uyumunu dinamik bir süreç olarak ifade etmektedir ve zaman içinde uyumlu giden ilişkinin uyumsuzluğa da dönüşebileceğini belirtmektedir. Evlilikte uyumun bozulması ya da çatışma yaşanması, bireylerin, ailelerin ve toplumun sağlığını olumsuz

etkileyebilmektedir (Stack ve Eshleman, 1998). Öte yandan aile içerisinde hiç çatışma yaşanmaması, evlilikte uyumun varlığı anlamına gelmemektedir. Burada önemli olan, eşlerin ortaya çıkan çatışmaları nasıl yönetebildikleridir (Poyraz Tacoğlu, 2018, s. 282)

Aile, sevgi, şefkat ve psikolojik güvenlik gibi işlevleri karşılayan dinamik bir yapıya sahiptir. Bu nedenle evlilikte uyum süreci durağan değildir ve pek çok faktörden etkilenmektedir. Sağlıklı toplumun temel taşı olan ailede, uyumu etkileyen çatışmaların ve çatışma çözme stillerinin incelenmesi önemlidir. Türkiye’de aile yapısındaki değişiklikler, evlilik uyumu ve çatışma çözümü ile ilişki içerisinde. TÜİK 2021 ve 2022 verilerine göre boşanma sayısı artmıştır. Bu durum, evlilikte uyum ve çatışma çözüm stillerinin araştırılmasını gerektirmektedir. TÜİK’in 2021 Yaşam Memnuniyeti Araştırması’nda katılımcıların %67,6’sı en çok ailesinin kendisini mutlu ettiğini belirtmiştir. Öte yandan, evlilik uyumu sorunları boşanma ve diğer aile problemlerine yol açmaktadır (Eskin, 2012).

Literatürde, evlilik uyumu ile çatışma çözme stilleri arasındaki ilişki sıkça araştırılmıştır. Soylu ve Kağnıcı (2015) tarafından yapılan bir çalışmada, evlilik uyumunu etkileyen faktörler incelenmiştir. Araştırmada, aile içi iletişim, empatik eğilim ve çatışma çözme stillerinin evlilik uyumu üzerindeki etkileri değerlendirilmiştir. Sonuçlar, aile içi iletişim ve çatışma çözme stillerinin evlilik uyumunu anlamlı şekilde etkilediğini göstermiştir. Özellikle etkili olmayan iletişim ve olumsuz çatışma çözme stiline evlilik uyumunu olumsuz yönde etkilediği, itaat çatışma çözme stiline ise olumlu yönde ilişkili olduğu bulunmuştur.

Akın (2018)’in çalışmasına göre; yaş grupları arasında evlilik uyumu ve çatışma çözme stillerinde anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ancak erken yaşta, özellikle 18 yaşından önce evlenen bireylerde boyun eğme çatışma çözme stiline daha sık kullanıldığı görülmüştür. Evlilik süresi genel olarak çatışma çözme stilleriyle ilişkili olmasa da, geri çekilme stiline anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Çocuk sahibi olma durumu evlilik uyumunu etkilemezken, çocuk sayısının artması geri çekilme stilini artırmaktadır. Ayrıca yüksek evlilik uyumu gösteren bireylerin olumlu çatışma çözme stillerini daha çok tercih ettiği, düşük uyumlu çiftlerin ise olumsuz çatışma çözme stillerine daha fazla başvurduğu ortaya konmuştur.

Olumlu çatışma çözme stilleri evlilik doyumunu artırmaktadır (Zara ve Yücel, 2017; Uğurlu, 2003). Ayrıca cinsiyet, evlenme türü ve empati gibi demografik değişkenlerin evlilik uyumu

üzerinde etkisi olduğu bulunmuştur (Tutarel Kışlak ve Çabukça, 2000; Hortaçsu, 1999; Fıfıloğlu, 2001).

Bu çalışmada, evli bireylerin sosyo-demografik özellikleri ile çift uyumu ve çatışma çözme stilleri arasındaki ilişki incelenecektir. Elde edilen bulgular birey, aile ve toplum sağlığı açısından önemli katkılar sağlayacaktır. Araştırmanın temel sorusu, evli bireylerin sosyo-demografik özellikleri ile çift uyumu ve evlilikte çatışma çözme stilleri arasında nasıl bir ilişki olduğudur. Bu soru kapsamında; cinsiyet, yaş, aile türü, eğitim durumu, evlenme yaşı ve biçimi, evlilik süresi, önceki evliliklerden çocuk sahibi olma ve ekonomik durum gibi değişkenlerin etkileri değerlendirilecektir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, evli bireylerin cinsiyet, yaş, aile tipi, eğitim durumu, evlilik yaşı, evlilik süresi, evlilik sayısı, çocuk sahibi olma durumu ve ekonomik düzey gibi demografik değişkenlerine göre çift uyumu ile evlilikteki çatışma çözme stilleri arasındaki ilişkileri incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma nicel araştırma yöntemi çerçevesinde yürütülmüştür. Bu doğrultuda araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, değişkenler arasındaki ilişki düzeyini ve yönünü ortaya koymayı amaçlayan, müdahale içermeyen bir betimsel araştırma türüdür (Karasar, 2014; Bursal, 2017, s. 155-156).

Araştırmanın Hipotezleri

Hipotez 1 (H1): Kadın ve erkeklerin çift uyumu düzeyleri arasında anlamlı bir fark vardır.

Hipotez 2 (H2): Yüksek eğitim düzeyine sahip bireylerin çift uyumu puanları, düşük eğitim düzeyine sahip bireylere göre anlamlı derecede yüksektir.

Hipotez 3 (H3): Çalışan bireylerin çift uyumu puanları, çalışmayan bireylere göre anlamlı düzeyde daha yüksektir.

Hipotez 4 (H4): Çekirdek ailede yaşayan bireylerin çift uyumu puanları, geniş ailede yaşayan bireylere göre anlamlı derecede yüksektir.

Hipotez 5 (H5): Birden fazla evlilik yapmış bireylerin çift uyumu puanları, sadece bir evlilik yapmış bireylere göre anlamlı derecede daha yüksektir.

Hipotez 6 (H6): Çocuğu olmayan bireylerin çift uyumu puanları, çocuğu olan bireylere göre anlamlı derecede yüksektir.

Hipotez 7 (H7): Yaş grupları arasında çift uyumu puanları bakımından anlamlı farklılık vardır; genç yaş grubunun çift uyumu puanları daha yüksektir.

Hipotez 8 (H8): Gelir düzeyi yükseldikçe çift uyumu puanları da anlamlı derecede artar.

Hipotez 9 (H9): Evlilik süresi arttıkça çift uyumu puanları azalır.

Hipotez 10 (H10): Kadınların çatışma çözme stilleri puanları, erkeklerden anlamlı derecede yüksektir.

Hipotez 11 (H11): Çalışmayan bireylerin çatışma çözme stilleri puanları, çalışan bireylere göre anlamlı derecede yüksektir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2022 yılı itibarıyla Sakarya ilinde ikamet eden ve evli olan bireyler oluşturmaktadır. Sakarya'nın nüfusu 1.080.080 kişi olarak kayıtlıdır (Sakarya Büyükşehir Belediyesi, 2019). Örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde Krejcie ve Morgan'ın (1970) evren büyüklüğüne bağlı örneklem hesaplama formülü kullanılmıştır:

$$n = \frac{\chi^2 N p (1 - p)}{e^2 (N - 1) + \chi^2 p (1 - p)}$$

Burada, N evren büyüklüğü (1.080.080), Z %95 güven düzeyi için 1.96, p beklenen oran 0.5 ve d hata payı 0.05 olarak alınmıştır. Hesaplamalar sonucunda önerilen örneklem büyüklüğü yaklaşık 384 kişidir. Ancak, araştırmanın güvenilirliğini artırmak amacıyla ve olası eksik veya hatalı veri kayıplarını minimize etmek için örneklem sayısı 500 olarak belirlenmiştir.

Örneklem, Sakarya'nın merkez ilçelerinde ikamet eden evli bireylerden oluşmaktadır. Katılımcılar, saha çalışması sırasında ev ve iş yerlerinde yüz yüze görüşmelerle ulaşılmış ve

kartopu örnekleme yöntemi ile örnekleme dahil edilmiştir. Bu yöntemle seçilen örneklemin, araştırma evrenini temsil ettiği kabul edilmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada kişisel bilgi formu, Yenilenmiş Çift Uyum Ölçeği (YÇUÖ) ve Çatışma Çözme Stilleri Ölçeği (ÇÇSÖ) olmak üzere üç farklı veri toplama aracı kullanılmıştır. Kişisel bilgi formu araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. 14 maddelik bu form; katılımcıların yaş, cinsiyet, eğitim durumu, gelir düzeyi, evlilik süresi, evlilik yaşı, çocuk sahibi olma durumu, aile tipi, çalışma durumu, evlilik sayısı gibi demografik özelliklerini içermektedir.

Çatışma Çözme Stilleri Ölçeği (ÇÇSÖ); Özen, Salman Engin ve Sakallı Uğurlu (2016) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, romantik ilişkilerdeki çatışma çözme davranışlarını ölçmek amacıyla hazırlanmış 25 maddeden oluşmaktadır. 6'lı Likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Ölçek olumsuz çatışma çözme, olumlu çatışma çözme, boyun eğme ve geri çekilme olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Yüksek puanlar, ilgili çatışma çözme stiline daha sık kullanıldığını gösterir. Bu çalışmada ölçeğin iç tutarlık katsayısı (Cronbach's Alpha) .89 olarak hesaplanmıştır.

Yenilenmiş Çift Uyum Ölçeği (YÇUÖ) ise Bayraktaroğlu ve Çakıcı (2017) tarafından Türk kültürüne uyarlanmıştır. Ölçek, Spanier (1976) tarafından geliştirilmiş, Busby ve arkadaşları (1995) tarafından 14 maddeye indirgenmiştir. Ölçekte doyum, uzlaşım ve görüş birliği olmak üzere üç alt boyut yer almaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 70'tir. Yüksek puanlar çift uyumunun yüksek olduğunu gösterir. Bu çalışmada ölçeğin iç tutarlık katsayısı (Cronbach's Alpha) .86 olarak bulunmuştur.

Veri Toplama Süreci

Veriler, Ekim 2022 ile Ocak 2023 tarihleri arasında toplanmıştır. Sakarya il merkezinde ikamet eden bireylere doğrudan ulaşılmış, anket formları yüz yüze görüşmelerle uygulanmıştır. Veriler, kartopu örnekleme yöntemiyle elde edilmiştir. Anket formları katılımcılara sözlü açıklama yapılarak doldurulmuş, veri toplama sürecinde gizlilik ve gönüllülük esaslarına riayet edilmiştir.

Verilerin Analizi

Toplanan veriler Jamovi 2.6.44 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde betimleyici istatistikler (ortalama, standart sapma, yüzde, frekans) hesaplanmıştır. Hipotezlerin

testinde ikili grup karşılaştırmaları için Bağımsız Örneklem T-Testi, üç ve daha fazla grup karşılaştırmaları için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ve anlamlı farklar tespit edilen durumlarda Tukey HSD testi uygulanmıştır. Normallik dağılımı, Kolmogorov-Smirnov ve Shapiro-Wilk testleri ile incelenmiş; verilerin büyük çoğunluğu normal dağılıma uygun bulunmuştur. Ayrıca, demografik değişkenler ile ölçek puanları arasındaki ilişkileri belirlemek amacıyla korelasyon analizi (Pearson) yapılmıştır. Tüm testlerde anlamlılık düzeyi $p < .05$ olarak kabul edilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde, araştırmaya katılan evli bireylerin demografik özellikleri ile çift uyumu ve çatışma çözme stilleri arasındaki ilişkiler nicel olarak analiz edilmiştir. Veriler, betimleyici istatistikler, bağımsız örneklem t-testi ve varyans analizleri (ANOVA) kullanılarak değerlendirilmiş; böylece demografik değişkenlerin çift uyumu ve çatışma çözme stilleri üzerindeki etkileri ortaya konmuştur.

Tablo 1. Katılımcıların sosyodemografik bilgilerine ilişkin bulgular

Değişkenler	Gruplar	n	%
Cinsiyet	Kadın	264	52,8
	Erkek	236	47,2
Yaş	18-30 yaş	112	22,4
	31-50 yaş	273	54,6
	51-90 yaş	115	23
Eğitim ²	Düşük	366	73,2
	Yüksek	134	26,8

² Lise ve altı mezuniyet düşük; lisans ve lisansüstü yüksek olarak tanımlandı.

Gelir düzeyi ³	Düşük	173	34,6
	Orta	293	58,6
	Yüksek	34	6,8
Çalışma durumu	Çalışmıyor	203	40,6
	Çalışıyor	297	59,4
Aile tipi	Çekirdek aile	374	74,8
	Geniş aile	126	25,2
Evlilik yaşı	13-17 yaş	29	5,8
	18-30 yaş	441	88,2
	31 yaş ve üzeri	30	6
Evlilik sayısı	İki ve üzeri	31	6,2
	Bir kez	469	93,8
Evlilik süresi	1-5 yıl	118	23,6
	6-15 yıl	139	27,8
	16 yıl ve üzeri	243	48,6
Çocuk durumu	Var	437	87,4
	Yok	63	12,6
Toplam		500	100

Araştırmaya toplam 500 evli birey katılmıştır. Katılımcıların %52,8'i kadın (n=264), %47,2'si erkek (n=236) olup, cinsiyet dağılımı dengeli bir görünüm sergilemektedir.

³ Verilerin toplandığı dönemde Türkiye'de asgari ücret 5.004 TL idi. Asgari ücret ve altı düşük; 2-3 asgari ücret orta; dört asgari ücret ve üzeri yüksek olarak tanımlandı.

Yaş dağılımı incelendiğinde, katılımcıların %22,4'ü 18-30 yaş aralığında (n=112), %54,6'sı 31-50 yaş aralığında (n=273) ve %23,0'ü 51-90 yaş aralığında (n=115) yer almaktadır. Bu durum, araştırma örnekleminin ağırlıklı olarak orta yaş grubundaki bireylerden oluştuğunu göstermektedir.

Katılımcıların eğitim düzeyine göre dağılımı değerlendirildiğinde, %73,2'sinin düşük eğitim düzeyine (ilköğretim ve lise) sahip olduğu (n=366), %26,8'inin ise yüksek eğitim düzeyine (ön lisans, lisans ve üzeri) sahip olduğu (n=134) belirlenmiştir.

Gelir düzeyine ilişkin veriler incelendiğinde, bireylerin %34,6'sının düşük gelir düzeyine (n=173), %58,6'sının orta gelir düzeyine (n=293) ve %6,8'inin yüksek gelir düzeyine (n=34) sahip olduğu görülmektedir.

Katılımcıların %59,4'ü çalışmakta (n=297), %40,6'sı ise çalışmamaktadır (n=203). Aile tipi bakımından bakıldığında, %74,8'i çekirdek ailede (n=374), %25,2'si ise geniş ailede (n=126) yaşamaktadır.

Evlilik yaşı açısından, bireylerin büyük çoğunluğunun (%88,2) 18-30 yaş aralığında evlendiği (n=441) saptanmıştır. Bununla birlikte, %5,8'i 13-17 yaş aralığında (n=29), %6,0'ı ise 31 yaş ve üzerinde (n=30) evlenmiştir.

Evlilik sayısı açısından değerlendirildiğinde, katılımcıların %93,8'i yalnızca bir evlilik gerçekleştirmiştir (n=469), %6,2'sinin ise iki veya daha fazla evlilik yaptığı (n=31) görülmüştür.

Evlilik süresi değişkenine göre, katılımcıların %23,6'sı 1-5 yıl (n=118), %27,8'i 6-15 yıl (n=139) ve %48,6'sı 16 yıl ve üzeri (n=243) süredir evlidir. Bu dağılım, örneklemin önemli bir kısmının uzun süreli evlilik deneyimine sahip olduğunu göstermektedir.

Son olarak, katılımcıların %87,4'ünün çocuk sahibi olduğu (n=437), %12,6'sının ise çocuğu bulunmadığı (n=63) belirlenmiştir.

Tablo 2. Ölçek Alt Boyutlarının Tanımlayıcı İstatistikleri ve Geçerlik-Güvenirlik Bulguları

	$\bar{x} \pm ss$	Cronbach's α	Shapiro-Wilk p
Yenilenmiş Çift Uyum Ölçeği			
Doyum	19,1±3,70	,846	<,001
Uzlaşım	25,3±4,51	,733	<,001
Görüş birliği	9,73±2,15	,726	<,001
Çatışma Çözüm Stilleri			
Olumsuz çatışma çözme	13,6±6,19	,793	<,001
Olumlu çatışma çözme	26,1±6,56	,773	<,001
Boyun eğme	22,2±6,60	,737	<,001
Geri çekilme	22,5±6,23	,636	<,001

$\bar{x}$: aritmetik ortalama, ss: standart sapma

Çalışmada, Yenilenmiş Çift Uyum Ölçeği ile Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği'ne ait alt boyutların betimsel istatistikleri, iç tutarlılık düzeyleri ve dağılım özellikleri incelenmiştir. Her bir alt boyut için ortalama ($\bar{x}$), standart sapma (ss), Cronbach's alfa güvenirlik katsayısı ve normal dağılıma uygunlukları Shapiro-Wilk testi ile değerlendirilmiştir. Ölçeklerin tamamı 500 kişilik örneklem üzerinden değerlendirilmiştir.

Ölçek alt boyutlarının normal dağılıma uygunluğunu test etmek amacıyla gerçekleştirilen Shapiro-Wilk testinde tüm alt boyutlar için p değerleri .001'in altında bulunmuş ve bu durum puanların normal dağılımdan anlamlı düzeyde saptığını göstermiştir ($p < .001$). Bu sonuçlar doğrultusunda, verilerin parametrik test varsayımlarını karşılamadığı görülmektedir. Cronbach's alfa değerleri genel olarak kabul edilebilir düzeyde bulunmuştur. Özellikle “doyum” alt boyutu yüksek

güvenirlilik ($\alpha = .846$) sergilemiştir. “Geri çekilme” alt boyutunda ise güvenirlik katsayısı .636 ile sınırlı düzeyde kalmıştır.

Tablo 3. Katılımcıların Sosyodemografik Değişkenlerine Göre Yenilenmiş Çift Uyum Ölçeği Puanlarının Mann Whitney U Testi Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	n	$\bar{x} \pm ss$	Cohen's D	p	MU
Cinsiyet	Kadın	264	53,6±8,89	-0,129	0,151	29430
	Erkek	236	54,9±8,37			
Eğitim Durumu ¹	Düşük	366	53,3±8,85	-0,424	<0,001	18041
	Yüksek	134	56,8±7,61			
Çalışma durumu	Çalışmıyor	203	52,9±8,98	-0,250	0,006	26121
	Çalışıyor	297	55,2±8,33			
Aile tipi	Çekirdek	374	54,9±8,63	0,323	<0,001	18482
	Geniş	126	52,1±8,45			
Evlilik sayısı	Bir kez	469	54,5±8,29	-0,618	0,010	5277
	İki ve üzeri	31	49,9±12,5			
Çocuk durumu	Var	437	53,7±8,67	-0,463	<0,001	9859
	Yok	63	57,6±7,9			

$\bar{x}$: aritmetik ortalama, ss: standart sapma, MU: Mann Whitney U

Araştırmada çift uyumu puanlarının cinsiyet, eğitim düzeyi, çalışma durumu, aile tipi, evlilik sayısı ve çocuk sahibi olma durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir.

Çalışma sonuçları, çiftlerin uyumlarının eğitim durumu, çalışma durumu, aile tipi, evlilik sayısı ve çocuk sahibi olma durumlarına göre istatistiksel olarak anlamlı etkiler yarattığını göstermektedir.

Yüksek eğitimli bireyler, çalışanlar, çekirdek ailede yaşayanlar, yalnızca bir kez evlenmiş olanlar ve çocuğu olmayanlar, diğer gruplara göre daha yüksek ortalama puanlar sergilemiştir. Etki büyüklükleri incelendiğinde, evlilik sayısı ve çocuk durumu değişkenlerinin orta düzeyde, eğitim durumu, çalışma durumu ve aile tipi değişkenlerinin ise küçük ila orta düzeyde etkilere sahip olduğu görülmüştür. Bu durum, söz konusu demografik özelliklerin bireylerin tutum ve davranışları üzerinde kayda değer etkileri olduğunu ortaya koymaktadır. Öte yandan, cinsiyet değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilememiştir.

Tablo 4. Katılımcıların Sosyodemografik Değişkenlerine Göre Yenilenmiş Çift Uyum Ölçeği Puanlarının Kruskal Wallis Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	n	$\bar{x} \pm ss$	χ^2	ϵ^2	p	Post Hoc
Yaş	18-30 yaş ^a	112	56,9±7,38	15,5	0,0311	<0.001	a-b=0,001
	31-50 yaş ^b	273	53,6±8,92				a-c=0,001
	51-90 yaş ^c	115	53,2±8,79				b-c=0,858
Gelir düzeyi ²	Düşük	173	52,9±9,29	4,32	0,00866	0.115	
	Orta	293	54,7±8,20				
	Yüksek	34	55,6±7,54				
Evlilik yaşı	13-17 yaş	29	52,5±1,14	1,25	0,00250	0.536	
	18-30 yaş	441	54,3±8,38				
	31 yaş ve üzeri	30	52,9±9,86				
Evlilik süresi	1-5 yıl ^d	118	57,3±7,56	24,2	0,0485	<0.001	d-e = 0,004
	6-15 yıl ^e	139	54,0±8,16				d-f<0,001
	16 yıl ve üzeri ^f	243	52,7±8,92				e-f=0,292

$\bar{x}$: aritmetik ortalama, ss: standart sapma, χ^2 : Chi-square, ϵ^2 : Epsilon squared

Araştırmada, katılımcıların yaş, gelir düzeyi, evlilik yaşı ve evlilik süresi değişkenlerine göre toplam puanları arasında anlamlı farklılıklar olup olmadığı Kruskal-Wallis testi ile incelenmiştir.

Yaş değişkenine göre üç grup arasında toplam puan açısından anlamlı bir fark bulunmuştur. Post-hoc analizler sonucunda, 18-30 yaş grubu ile 31-50 yaş grubu arasında ($p = .001$) ve 18-30 yaş grubu ile 51-90 yaş grubu arasında ($p = .001$) anlamlı farklar gözlenmiştir. Evlilik süresi değişkenine göre ise anlamlı bir fark bulunmuştur. Post-hoc analizler, 1-5 yıl evli olanlar ile 6-15 yıl evli olanlar ($p = .004$) ve 1-5 yıl evli olanlar ile 16 yıl ve üzeri evli olanlar ($p < .001$) arasında anlamlı farklılıklar olduğunu göstermiştir. Gelir düzeyi ve evlilik yaşı açısından ise anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Tablo 5. Katılımcıların Sosyodemografik Değişkenlerine Göre Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği Mann Whitney U Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	n	$\bar{x} \pm ss$	Cohen's D	p	MU
Cinsiyet	Kadın	264	89,1±13,4	0,364	<0,001	25161
	Erkek	236	84,3±12,9			
Eğitim seviyesi ¹	Düşük	366	86,3±13,7	-0,136	0,211	22732
	Yüksek	134	88,1±12,3			
Çalışma durumu	Çalışmıyor	203	88,5±13,6	0,212	0,063	27194
	Çalışıyor	297	85,7±13,1			
Aile tipi	Çekirdek	374	86,9±13,4	0,0221	0,982	23530
	Geniş	126	86,6±13,3			
Evlilik sayısı	Bir kez	469	86,7±13,5	0,120	0,542	6794
	İki ve üzeri	31	88,3±11,1			
Çocuk durumu	Var	437	86,5±13,7	0,159	0,269	12581
	Yok	63	88,7±10,6			

$\bar{x}$: aritmetik ortalama, ss: standart sapma, MU: Mann Whitney U

Katılımcıların sosyodemografik özelliklerine göre Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği puanları Mann-Whitney U testi ile karşılaştırılmıştır. Sonuçlar, yalnızca cinsiyet değişkeninde anlamlı fark olduğunu göstermiştir ($U = 25161$, $p < .001$, Cohen's $d = 0,364$). Kadınların ($\bar{x} = 89,1 \pm 13,4$) erkeklere ($\bar{x} = 84,3 \pm 12,9$) göre daha yüksek puan aldığı belirlenmiştir. Diğer değişkenler olan eğitim seviyesi, çalışma durumu, aile tipi, evlilik sayısı ve çocuk durumu açısından ise anlamlı farklılık bulunmamıştır ($p > .05$).

Tablo 6. Katılımcıların Sosyodemografik Değişkenlerine Göre Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği Kruskal Wallis Sonuçları

Değişkenler	Gruplar	n	$\bar{x} \pm ss$	χ^2	ϵ^2	p
Yaş	18-30 yaş	112	88,9±12,0	4,75	0,00951	0.093
	31-50 yaş	273	85,8±14,0			
	51-90 yaş	115	87,1±12,9			
Gelir düzeyi ²	Düşük	173	88,2±14,2	3,08	0,00616	0.215
	Orta	293	86,3±13,0			
	Yüksek	34	84,3±11,7			
Evlilik yaşı	13-17 yaş	29	89,9±15,7	2,32	0,00465	0.314
	18-30 yaş	441	86,9±13,0			
	31 yaş ve üzeri	30	83,3±15,2			
Evlilik süresi	1-5 yıl	118	87,6±11,0	1,07	0,00215	0.585
	6-15 yıl	139	86,0±13,6			
	15 yıl ve üzeri	243	86,9±14,3			

$\bar{x}$: aritmetik ortalama, ss: standart sapma, χ^2 : Chi-square, ϵ^2 : Epsilon squared

Katılımcıların sosyodemografik özelliklerine göre Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği puanları Kruskal-Wallis testi ile karşılaştırılmıştır. Kruskal-Wallis testi sonuçları, yaş, gelir düzeyi, evlilik yaşı ve evlilik süresi grupları arasında Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği puanları bakımından anlamlı bir farklılık olmadığını göstermektedir. Etki büyüklükleri de oldukça düşük düzeydedir.

Tablo 7. Yenilenmiş Çift Uyum Ölçeği ile Çatışma Çözme Stillerinin Korelasyon Matrisi

	YCU Topla m Puan	Doyu m	Uzlaş m	Görüş Birliği	ÇÇSÖ Topla m Puan	Olumsuz Çatışm a	Olumlu Çatışm a	Boyun Eğme	Geri Çekilm e
YCU Toplam Puan	—	0.835* *	0.864* *	0.712* *	0.084	- 0.506**	0.407* *	0.214* *	0.112*
Doyum	—	—	0.522* *	0.501* *	0.119* *	- 0.430**	0.402* *	0.195* *	0.128* *
Uzlaş m	—	—	—	0.437* *	0.083	- 0.367**	0.320* *	0.172* *	0.079
Görüş Birliği	—	—	—	—	-0.037	- 0.483**	0.254* *	0.150* *	0.059
ÇÇSÖ Toplam Puan	—	—	—	—	—	0.158**	0.520* *	0.687* *	0.677* *
Olumsuz Çatışm a	—	—	—	—	—	—	- 0.274* *	- 0.263* *	- 0.226* *

Olumlu Çatışma	—	—	—	—	—	—	—	0.218* *	0.181* *
Boyun Eğme	—	—	—	—	—	—	—	—	0.478* *
Geri Çekilme	—	—	—	—	—	—	—	—	—

$p < 0.001$ için (**) çift yıldız ; $p < 0.05$ için (*) ise tek yıldız işaretlenmiştir. Tabloya korelasyon katsayıları (Pearson's r) dâhil edilmiştir, tüm değişkenler için $df = 498$ 'dir.

Korelasyon matrisi incelendiğinde, YCU (Yaşam Çiftleri Uyumu) toplam puanı ile alt boyutları (doyum, uzlaşım ve görüş birliği) arasında yüksek düzeyde pozitif ve anlamlı ilişkiler olduğu görülmektedir. Bu, yaşam çiftleri uyumu puanının alt boyutlarla güçlü bir şekilde ilişkili olduğunu göstermektedir. YCU ile ÇÇSÖ (Çatışma Çözme Stilleri Ölçeği) alt boyutları arasındaki ilişkiler incelendiğinde, YCU toplam puanı ile olumlu çatışma çözme davranışları arasında pozitif bir ilişki ($r = 0.407$, $p < 0.001$), olumsuz çatışma çözme davranışları arasında ise negatif bir ilişki olduğu gözlenmiştir ($r = -0.506$, $p < 0.001$). Bu durum, uyumlu çiftlerin çatışmaları daha olumlu yöntemlerle çözme eğiliminde olduğunu, olumsuz yöntemleri ise daha az kullandığını göstermektedir. Ayrıca, ÇÇSÖ toplam puanı ile boyun eğme ($r = 0.687$, $p < 0.001$) ve geri çekilme ($r = 0.677$, $p < 0.001$) alt boyutları arasında güçlü pozitif ilişkiler bulunmuştur. Genel olarak, bu bulgular yaşam çiftleri uyumunun olumlu çatışma çözme davranışlarını desteklediğini, olumsuz çatışma çözme davranışlarını ise azalttığını ortaya koymaktadır.

TARTIŞMA

Bu araştırmanın temel amacı, evli bireylerin evlilik uyumu ile çatışma çözme stilleri arasındaki ilişkiyi ve bu iki değişkenin çeşitli demografik faktörlere göre nasıl farklılaştığını ortaya koymaktır. Araştırmanın ilk önemli bulgusu, eğitim düzeyinin evlilik uyumu üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğudur. Yüksek eğitim düzeyine sahip bireylerin, düşük eğitim düzeyine sahip

olanlara kıyasla daha yüksek çift uyumu puanlarına sahip oldukları görülmüştür. Bu durum, eğitim düzeyinin bireylerin iletişim becerilerini, empatik tutumlarını ve problem çözme yetilerini geliştirmesiyle açıklanabilir. Soylu ve Kağnıcı'nın (2015) çalışması da benzer şekilde, etkili iletişim ve empatik eğilimin evlilik uyumunu artırdığını göstermiştir. Ayrıca, yüksek eğitim düzeyine sahip bireylerin genellikle daha eşitlikçi ilişki modellerini benimsediği ve bu durumun çatışma çözüm süreçlerine de olumlu yansıdığı bilinmektedir (Fışıloğlu, 2001).

Evlilik süresine ilişkin bulgular, sürenin artmasıyla birlikte evlilik uyumunun azaldığını göstermektedir. Evliliğin ilk yıllarında yaşanan idealizasyon süreci zamanla azalabilmektedir. Dahası çiftler arasında rollerin belirginleşmesi ve çatışmaların kronikleşmesiyle uyum düzeyinde düşüşe neden olabilmektedir (Stack ve Eshleman, 1998). Özellikle uzun süreli evliliklerde, çözülmemiş çatışmaların birikmesi ya da duygusal uzaklaşmanın artması uyumu azaltabilmektedir.

Cinsiyet değişkeni açısından, kadınların çatışma çözme stili puanlarının erkeklere kıyasla daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu sonuç, kadınların ilişkisel süreçlerde daha aktif, duyarlı ve iletişim odaklı stratejiler geliştirdiğini ortaya koymaktadır. Benzer biçimde, Zara ve Yücel'in (2017) çalışmasında kadınların daha yapıcı çatışma çözme eğiliminde olduğu gösterilmiştir. Bu durum, toplumsal cinsiyet rollerinin etkisiyle kadınların ilişkide sorumluluk alma eğilimlerinin daha yüksek olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Araştırmada, çalışmayan bireylerin çatışma çözme stili puanlarının çalışan bireylerden daha yüksek olduğu görülmüştür. Tümer (1998), evli çiftlerde çatışma odaklarını incelemiş ve çalışmayan kadınların daha yüksek düzeyde varoluşsal ve yoğun çatışma yaşadığını belirtmiştir. Bu durum, çalışmayan bireylerin daha fazla çatışma deneyimlediğini göstermektedir. Çatışma sıklığının artması, sosyal destek eksikliği, rol dengesizliği ve ev içi stres faktörleriyle ilişkili olabilir. Ancak, bu bireylerin çatışma çözme stil puanlarının yüksek olması, çatışmaları yönetme konusunda daha fazla farkındalık ya da esneklik geliştirmiş olabileceklerini düşündürmektedir. Öte yandan, çalışan bireyler iş yükü, zaman kısıtlılığı ve zihinsel yorgunluk gibi nedenlerle çatışmaları daha yüzeysel ya da kaçınmacı bir şekilde ele alıyor olabilirler. Bu durum, çatışma çözme stillerindeki farklılıkları açıklamada önemli bir etken olabilir.

Aile tipi açısından, çekirdek aile yapısına sahip bireylerin evlilik uyumu puanlarının geniş ailede yaşayanlara göre daha yüksek olması dikkat çekicidir. Bu durum, bireysel mahremiyetin

korunması ve çift ilişkisinin sınırlarının daha net çizilebildiği yapılarla ilişkili olabilir. Hortaçsu (1999), geniş aile yapılarında çiftler arasındaki sınırların daha geçirgen hale geldiğini ve bunun bireysel karar alma süreçlerini zorlaştırabileceğini belirtmiştir. Mahremiyetin azalması ise çiftler arasındaki çatışmaların hem sıklığını hem de çözüm biçimini etkileyebilir. Bu bağlamda, çekirdek aile yapısının çift ilişkilerine daha fazla özerklik ve kontrol alanı sunduğu, bu sayede uyum düzeyini artırabileceği söylenebilir.

Evlilikte çocuk sahibi olmanın çift uyumunu olumsuz etkilediği görülmüştür. Ünlütürk (2023), çocuk bakımına ilişkin emeğin toplumsal cinsiyet temelli olarak eşitsiz dağıldığını; bu durumun ise özellikle kadınların ekonomik ve sosyal hayata katılımını kısıtladığını ve toplumsal cinsiyet eşitsizliklerini derinleştirdiğini belirtmektedir. Başka bir ifadeyle, çocuk sahibi olmanın aile yapısı üzerinde hem duygusal hem de yapısal düzeyde bir baskı ve yük oluşturduğu söylenebilir. Bu bulgu, özellikle küçük çocukların bakım ihtiyacının artması, ebeveyn rollerinin ön plana çıkması ve çift ilişkisinin zamanla geri planda kalmasıyla açıklanabilir. Dolayısıyla çocuk sahibi olmak, çiftler arasındaki uyumu zayıflatabilecek bir dinamik olarak değerlendirilebilir.

Korelasyon analizleri, olumlu çatışma çözme stilleri ile evlilik uyumu arasında pozitif; olumsuz stillerle ise negatif ilişki olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, evlilikteki uyumun yalnızca çatışma sıklığı ile değil, çatışmaların yönetim biçimiyle de yakından ilişkili olduğunu göstermektedir. Özellikle olumlu çatışma çözme becerileri (örneğin açık iletişim, uzlaşma ve empatik dinleme), çiftlerin sorunlarını yapıcı yollarla çözmesini sağlamakta ve böylece ilişki doyumunu artırmaktadır. Olumsuz çatışma çözme stratejileri (örneğin pasif-agresif davranışlar, geri çekilme ya da şiddet eğilimleri) ise ilişki doyumunu düşürerek uyumu zayıflatmaktadır (Zara ve Yücel, 2017; Uğurlu, 2003).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırma, evli bireylerin çift uyumu ile çatışma çözme stilleri arasındaki ilişkiyi demografik değişkenlere göre incelemiştir. Araştırma bulguları, evlilik ilişkisinin yalnızca duygusal bir bağla sınırlı kalmadığını; bireylerin eğitim düzeyi, yaş, aile yapısı, çalışma durumu, evlilik süresi ve ebeveynlik gibi çok yönlü yaşam dinamiklerinden etkilendiğini ortaya koymaktadır.

Elde edilen veriler, çift uyumu ile olumlu çatışma çözme stilleri arasında pozitif yönde, olumsuz çatışma çözme stilleriyle ise negatif yönde anlamlı ilişkiler olduğunu göstermektedir. Bu bulgu, evlilikte yaşanan çatışmaların sıklığından ziyade, nasıl yönetildiğinin evlilik doyumu ve uyumu üzerinde belirleyici olduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca, demografik değişkenler açısından değerlendirildiğinde, yüksek eğitim düzeyine sahip bireyler, çalışan bireyler, çekirdek ailede yaşayanlar ve evliliği kısa süren bireylerin çift uyumu düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Kadınların ise çatışma çözme stillerinde erkeklere kıyasla daha yüksek puanlar aldığı görülmüştür.

Araştırma bulguları doğrultusunda, çeşitli uygulayıcılar, politika geliştiriciler ve araştırmacılar için bazı öneriler sunulabilir. Öncelikle, çift terapisi ve aile danışmanlığı hizmetlerinde bireylerin eğitim düzeyi, çalışma durumu ve aile tipi gibi demografik özellikleri dikkate alınarak daha özelleştirilmiş müdahale programları geliştirilmelidir. Kadın ve erkek bireyler çatışma çözme süreçlerinde farklı eğilimler gösterebilmektedir. Bu nedenle, toplumsal cinsiyet rollerine duyarlı ve eşitlikçi iletişimi destekleyen programlar geliştirilmelidir. Bu tür programlar, eşler arasında karşılıklı anlayışı artırmada önemli rol oynayacaktır. Uzun süreli evliliklerde ise çift uyumunu korumaya ve duygusal yakınlığı güçlendirmeye yönelik destekleyici uygulamalara daha fazla yer verilmelidir.

Kamu kurumları ve yerel yönetimlerin iş birliğiyle, evlilik öncesi ve sonrası dönemlerde çiftlere yönelik eğitim programlarının yaygınlaştırılması önem arz etmektedir. Bu programların, özellikle çatışma çözme becerilerini geliştirmeye, empatik dinleme, etkili iletişim ve uzlaşma gibi yapıcı ilişki davranışlarını öğretmeye odaklanması faydalı olacaktır. Geniş aile yapısının yaygın olduğu kültürel ortamlarda, çiftler mahremiyetlerini korumakta zorlanabilir. Bu nedenle, çiftlerin bireysel alanlarını ve ilişki sınırlarını koruyabilecekleri koşullar oluşturulmalıdır. Bu durum, evlilik uyumunu destekleyecektir.

Araştırma bulgularına göre, çalışmayan bireylerin çatışma çözme stillerinin daha güçlü olduğu görülmektedir. Bu durum, çalışan bireylerin ev-iş yaşam dengesi konusunda çeşitli zorluklarla karşılaştığını düşündürmektedir. Dolayısıyla, kadınların istihdama katılımını destekleyen ancak aynı zamanda ilişkisel yüklerin paylaşımını kolaylaştıracak esnek çalışma modellerinin geliştirilmesi hem bireysel hem de ilişkisel refah açısından önem taşımaktadır.

Gelecekte yapılacak araştırmalar açısından, bu çalışmanın nicel bir yapıya sahip olması nedeniyle derinlemesine açıklamaları barındırmamaktadır. Bu nedenle, evlilik uyumu ve çatışma çözme

süreçlerinin daha ayrıntılı biçimde anlaşılabilmesi için nitel araştırmalara da ihtiyaç duyulmaktadır. Özellikle bireylerin deneyimlerine, duygusal süreçlerine ve kültürel yorumlarına odaklanan çalışmalar, nicel bulguları tamamlayıcı nitelikte olacaktır. Ayrıca, farklı sosyoekonomik düzeylerde, çeşitli illerde ve kültürel yapılarda yürütülecek karşılaştırmalı araştırmalar ile mevcut bulguların genellenebilirliği artırılabilir.

KAYNAKÇA

Akın, E. (2018). Evli kadınlarda çatışma çözme stili ve evlilik uyumu arasındaki ilişki. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi.

Bayraktaroğlu H.T., Çakıcı E. T. (2017). Psychometric properties of revised form dyadic adjustment scale in a sample from North Cyprus. *International Journal of Educational Science*, 19 (2,3), 113-119.

Bursal, M. (2017). *Nicel Yöntemler*. Beşir Demir, S. (Ed.) Araştırma deseni nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları. Eğiten Kitap, Ankara, 155-182.

Busby, D. M., Christensen, C., Crane, D. R., & Larson, J. H. (1995). A revision of the Dyadic Adjustment Scale for use with distressed and non-distressed couples: Construct hierarchy and multidimensional scales.

Eskin, M. (2012). Evlilik terapisi için başvuran çiftlerin evlilik doyumu ve evlilik terapisiyle hakkındaki görüşleriyle ilişkili etmenler. *Klinik Psikiyatri*, 15, 226-237.

Fıfıloğlu, H. (2001). Consanguineous marriage and marital adjustment in Turkey. *The Family Journal*, 9(2), 215–222. <https://doi.org/10.1177/1066480701092009>

Gümüşdaş, M., & Apay, S. E. (2016). Gebelikte evlilik uyumu ve sosyal destek arasındaki ilişki. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 3(1), 1-8.

Hortaçsu, N. (1999). The first year of family- and couple-initiated marriages of a Turkish sample: A longitudinal investigation. *International Journal of Psychology*, 34(1), 29–41. <https://doi.org/10.1080/002075999399992>

Karasar, N. (2014). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (26.Basım). Ankara: Nobel.

Özen, A., Salman-Engin, S. ve Sakallı-Uğurlu, N. (2016). Romantik İlişkilerde Çatışma Çözüm Stilleri Ölçeği: Geçerlik Güvenirlik Çalışması. *Nesne*, 4(7), 1-19.

Poyraz Tacoğlu, T. (2018). *Aile*. Burcu Sağlam, E., Ögün Boyacıoğlu, A. ve Gelgeç Bakacak, A. (Ed.) Sosyoloji. Siyasal Kitabevi, Ankara, 266-287.

Sakarya Büyükşehir Belediyesi. (2019). *Sakarya 2019-2023 stratejik planı*. <https://www.sakarya.bel.tr/uploads/stratejik/WuWCRly5QS.pdf>

Soylu, Y., & Kağnıcı, D. Y. (2015). Evlilik uyumunun empatik eğilim, iletişim ve çatışma çözme stillerine göre yordanması. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 5(43), 44–54.

Spanier, G. B. (1976). Measuring dyadic adjustment: new scale for assessing the quality of marriage and similar dyads. *Journal of Marriage and The Family*, 38, 15-28.

Stack, S., & Eshleman, J. R. (1998). Marital status and happiness: A 17-nation study. *Journal of Marriage and the Family*, 60(2), 527–536. <https://doi.org/10.2307/353867>

Tutarel-Kışlak, Ş., & Çabukça, F. (2000). Empati ve demografik değişkenlerin evlilik uyumu ile ilişkisi. *Aile ve Toplum Dergisi*, 3(12), 35–41.

Tümer, A. B. (1998). *Evli çiftlerde gözlenebilen çatışma odakları ve iletişim sorunları* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası. (1982). *Resmî Gazete* (No. 17863). https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa_2011.pdf

Türkiye İstatistik Kurumu. (2021). *İstatistiklerle aile, 2020*. <https://data.tuik.gov.tr/Bulten/GetBultenPdf?id=37251>

Türkiye İstatistik Kurumu. (2021). *Yaşam Memnuniyeti Araştırması, 2021*. https://www.tuik.gov.tr/media/announcements/yasam_memnuniyeti_arastirmasi_2021.pdf

Türkiye İstatistik Kurumu. (2022). *Evlenme ve boşanma istatistikleri, 2021*.
<https://data.tuik.gov.tr/bulten/index?p=evlenme-ve-bosanma-istatistikleri-2021-45568>

Uğurlu, O. (2003). *Evli çiftlerde cinsiyet ayrımına ilişkin tutumlar, çatışma yönetim biçimleri ve evlilik uyumu arasındaki ilişki* (Yayınlanmamış uzmanlık tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.

Zara, A. ve Yucel, F. G. (2017). The effect of projective identification, conflict resolution styles, and gender roles on marital satisfaction. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 20, 76-83.